

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OK.050.25.2025.IR
3971888.15972635.12883748
Warszawa, 18-09-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Andrzeja Gut-Mostowego (K10INT12042).
Temat: zmiany legislacyjne w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT12042 Posła Andrzeja Gut-Mostowego z dnia 5 września 2025 r. poniżej przedstawiam odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Od momentu wprowadzenia reformy systemu gospodarki odpadami komunalnymi, rząd podejmuje kolejne działania legislacyjne i organizacyjne mające na celu jego usprawnienie. Poziomy recyklingu natomiast wynikają z ambitnych zobowiązań unijnych i obejmują także frakcje, których odzysk jest technologicznie trudniejszy i droższy. Wyzwania wskazane w piśmie jednostek samorządu terytorialnego powiatu tatrzańskiego — rosnące koszty, konieczność podniesienia poziomów recyklingu — są nam dobrze znane i są przedmiotem intensywnych prac zarówno w obszarze prawa, jak i praktyki jego stosowania.

Poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji.

1) Czy Ministerstwo przeanalizowało wpływ obecnych regulacji (art. 3b i art. 9x u.c.p.g.) na sytuację finansową gmin i mieszkańców?

Tak. Ministerstwo na bieżąco monitoruje i analizuje skutki wejścia w życie zmian ustawowych, uwzględniając czynniki makro- i rynkowe oraz wyjątkowe okoliczności (np. skutki powodzi). Założenia rozwiązań naprawczych zostały uwzględnione przy przygotowaniu propozycji zmian legislacyjnych zawartych w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów¹.

2) Czy resort planuje urealnienie poziomów recyklingu w ustawie, aby były możliwe do osiągnięcia w realiach polskich samorządów, przy zachowaniu zgodności z prawem UE?

Ministerstwo prowadzi działania jednocześnie na dwóch poziomach:

- europejskim — MKiŚ uczestniczy aktywnie w pracach organów UE i w procesie legislacyjnym na forum unijnym. Przykładem jest wystąpienie do Komisji Europejskiej z wnioskiem o opóźnienie obowiązków uzyskania celu określonego na rok 2025 —

¹ <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-utrzymaniu-czystosci-i-porzadku-w-gminach>

w związku z tym Polska uzyskała możliwość osiągnięcia w 2025 r. celu w wysokości 50% (zamiast 55%), a obecnie analizowane są możliwości ujęcia tego w przepisach krajowych.

Równolegle wprowadzamy rozwiązania pozalegislacyjne. W marcu br. zakończono prace nad realizacją przedsięwzięcia pn.: „Biodpady komunalne posegregowane i poddawane recyklingowi u źródła w Polsce”. Jego celem było opracowanie danych umożliwiających określenie ilości biodpadów komunalnych, które zostały posegregowane i poddane recyklingowi u źródła w gospodarstwach domowych w poszczególnych województwach w Polsce. W związku z tym przygotowano metodykę, która pozwala gminom na obliczenie ilości biodpadów komunalnych, poddawanych recyklingowi w przydomowych kompostownikach, które następnie można uwzględnić przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

MKiŚ planuje kontynuację wraz IOŚ-PIB badań dot. kompostowania u źródła, tak aby gminy mogły wykazywać wyższe poziomy recyklingu.

3) Kiedy zostanie wdrożony w Polsce system Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów (ROP)?

Trwają prace legislacyjne nad ustawą o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (projekt UC100²), mającą na celu wdrożenie nowego modelu ROP oraz dostosowanie krajowego prawa do wymogów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 oraz art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE. Projekt UC100 został wpisany do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów 13 sierpnia 2025 r. Celem projektu jest ustanowienie ram prawnych wdrażania ROP, przewidując okresy przejściowe i mechanizmy zapewniające stabilne funkcjonowanie systemu (w tym adaptację BDO). Dokładne terminy wejścia w życie poszczególnych rozwiązań zależą od tempa prac legislacyjnych i uzgodnień technicznych.

Warto podkreślić, że samorząd terytorialny wyraża zdecydowane poparcie dla zaproponowanego modelu ROP — co znajduje potwierdzenie w listach intencyjnych i stanowiskach strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRIST).

4) Czy Ministerstwo planuje czasowo wstrzymać nakładanie kar na gminy do czasu wdrożenia ROP i uruchomienia systemu kaucyjnego?

W ustawie z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw³ Ministerstwo wprowadziło zmiany dotyczące złagodzenia kar za ewentualne nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu (za rok 2024 i 2025) oraz składowania (za rok 2025) przez gminy i inne podmioty odbierające odpady komunalne. W stosunku do podmiotów oraz gmin z obszaru objętego klęską żywiołową wprowadzono zwolnienie z kar, natomiast w przypadku gmin i podmiotów z pozostałych obszarów kraju zmniejszono kary o połowę. Innych zmian nie przewiduje się.

5) Jak Ministerstwo zapewni, aby system kaucyjny nie zaniżał wskaźników recyklingu gmin, lecz był z nimi zintegrowany?

Ministerstwo przyjęło zasadę komplementarności systemu kaucyjnego i systemów gminnych. W praktyce działania obejmują:

² <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-opakowaniach-i-odpadach-opakowaniowych>

³ Ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1717).

- harmonizację metodyki raportowania tak, by uwzględniała fakt objęcia części opakowań systemem kaucyjnym i aby uniknąć sztucznego zaniżenia wskaźników gmin;
- dialog z operatorami i gminami w celu ustalenia praktycznych rozwiązań raportowych oraz przepływu informacji;
- opracowanie interpretacji i wytycznych ujednolicających stosowanie przepisów i procedur w obszarze ewidencji i raportowania;
- działania edukacyjne i informacyjne, w tym kampanię MKiŚ oraz współpracę z operatorami systemu kaucyjnego, by zapewnić sprawne przekazywanie danych i eliminowanie luk systemowych.

Wprowadzenie systemu kaucyjnego wpłynie na zwiększenie poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i ich recyklingu. Według aktualnych danych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi wiele gmin nie osiągnęło wymaganego poziomu recyklingu odpadów komunalnych. Dokonywane przez mieszkańców zwroty odpadów opakowaniowych w ramach systemów kaucyjnych zwiększać będą poziom selektywnego zbierania, a w kolejnym kroku również recyklingu, który będzie mógł zostać zaliczony do poziomów recyklingu odpadów komunalnych zapewnianych przez gminy. Dane ze sprawozdań za 2025 r. przygotowywane przez podmioty prowadzące systemy kaucyjne będą przekazywane do gmin, które będą mogły uwzględnić wskazane poziomy recyklingu w swoich sprawozdaniach. Z uwagi na wysoką skuteczność selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w krajach europejskich (wydajność ok. 90%), wdrożenie systemu kaucyjnego wpłynie pozytywnie na możliwość osiągnięcia przez gminy wymaganych poziomów recyklingu, a tym samym unikania ewentualnych kar finansowych za niezrealizowane cele. Pozyskiwany będzie czysty surowiec, który będzie mógł być stosowany do produkcji kolejnych opakowań, w tym do kontaktu z żywnością – czego nie można osiągnąć w systemie pojemnikowym, ze względu na zanieczyszczenie surowca. Włączenie samorządu w działania wspomagające rozwój systemu kaucyjnego będzie istotne dla zapewnienia powszechności systemu. Ministerstwo liczy na współpracę gmin z operatorami systemu w zakresie organizacji punktów zbierania odpadów opakowaniowych, a także prowadzenia działań informacyjnych dla mieszkańców i przedsiębiorców na swoim terenie.

6) Czy Ministerstwo przewiduje zmiany w zakresie odpowiedzialności przedsiębiorstw odbierających odpady, tak aby one — obok gmin — odpowiadały za realizację celów recyklingowych?

Zauważyć należy, że ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴ (ucpg) już obecnie przewiduje współodpowiedzialność przedsiębiorców odbierających odpady komunalne za realizację celów w zakresie recyklingu. System prawny nie opiera się wyłącznie na obowiązkach gmin, ale nakłada równocześnie konkretne zadania i sankcje na podmioty odbierające odpady.

Po pierwsze, zgodnie z art. 9e ust. 2 ww. ustawy, przedsiębiorcom odbierającym odpady zakazuje się mieszania selektywnie zebranych frakcji z odpadami zmieszanymi, jak również mieszania poszczególnych frakcji ze sobą. Przepis ten zabezpiecza realną możliwość osiągnięcia wysokich poziomów recyklingu i minimalizuje straty jakościowe surowców wtórnych.

Po drugie, art. 9g ucpg nakłada na podmiot odbierający odpady obowiązek osiągnięcia w danym roku kalendarzowym wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do

⁴ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733).

składowania oraz dotrzymania limitów składowania. Oznacza to, że przedsiębiorca odpowiada za efekty środowiskowe w odniesieniu do masy odpadów, które faktycznie odbiera.

Po trzecie, na mocy art. 9n ucpg, przedsiębiorca jest zobowiązany do sporządzania rocznych sprawozdań zawierających m.in. informacje o osiągniętych poziomach recyklingu, ograniczenia składowania i przygotowania do ponownego użycia. Sprawozdania te są weryfikowane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, co umożliwia kontrolę prawidłowej realizacji obowiązków.

Wreszcie przepisy art. 9x omawianej ustawy przewidują szeroki katalog sankcji finansowych, m.in. za mieszanie odpadów, nierzetelne sprawozdania czy nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu. Kary te są istotnym instrumentem motywującym do przestrzegania obowiązków przez przedsiębiorców.

W efekcie przedsiębiorstwa odbierające odpady są obok gmin współodpowiedzialne za realizację celów recyklingowych. Gmina jako organizator systemu, odpowiada za jego prawidłowe funkcjonowanie, natomiast przedsiębiorcy, jako wykonawcy usług, ponoszą bezpośrednią odpowiedzialność za osiągnięte wyniki w odniesieniu do odebranej masy odpadów. Taki model zapewnia, że ciężar odpowiedzialności za realizację unijnych i krajowych poziomów recyklingu nie spoczywa wyłącznie na samorządzie terytorialnym, ale jest dzielony także z podmiotami gospodarczymi uczestniczącymi w systemie.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM